

Středočeský kraj

NTK
50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Bezpečná cesta informačním bludištěm:

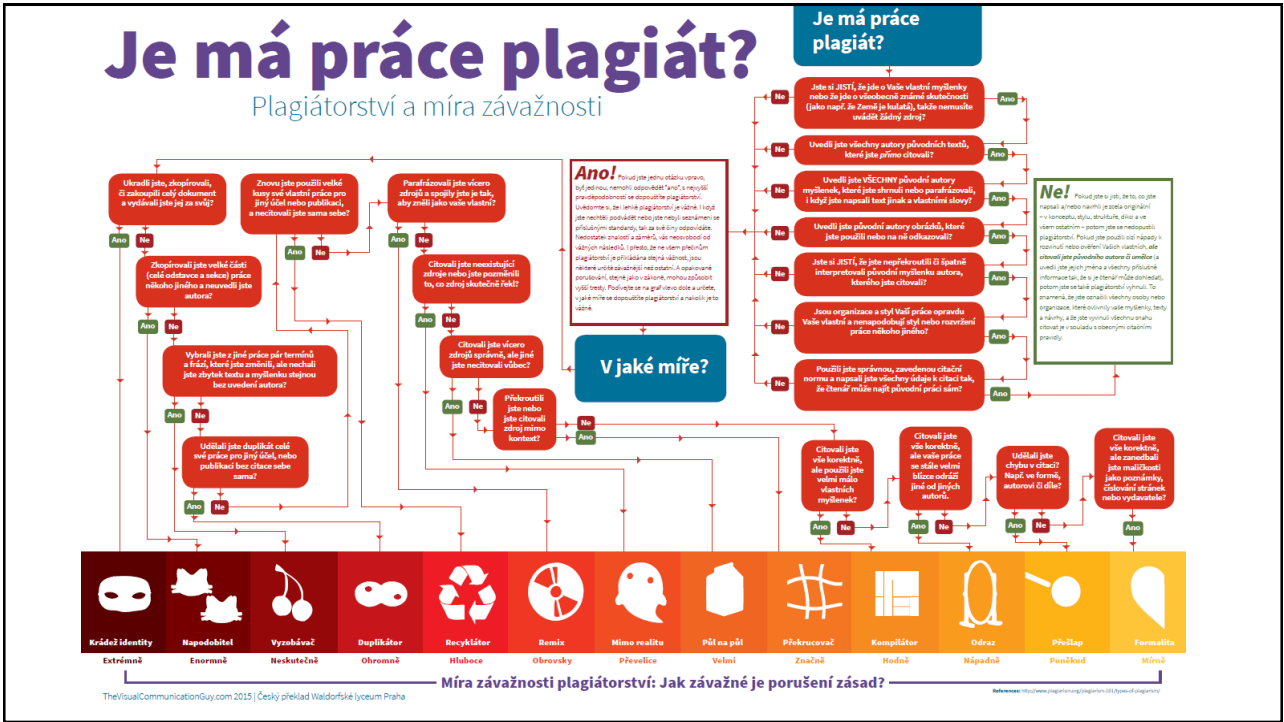
PRAKTICKÁ ČÁST :
CITOVÁNÍ

V PRAZE, 27. 11. 2017

PAVLÍNA TVRDÁ, OLGA MARTINOVÁ

O čem bude řeč?

- Struktura práce
- Proč citovat?
- Co a jak citovat?
- Různé styly, různé metody

Struktura práce – model přesýpacích hodin

- Název
- Obsah
- Úvod
- Hlavní část
- Závěr
- Seznam zdrojů
- Přílohy

- **Model přesýpacích hodin** – jedna z možných variant struktury práce
- Postupujeme od obecnějšího úvodu ke konkrétnímu problému, který detailně rozebereme, na závěr naše téma opět zařadíme do obecnějšího kontextu (co z toho vyplývá apod.)

Proč se vůbec cituje?

- **Odlišit** vlastní myšlenky a přínos od myšlenek a práce jiných lidí
- **Doložit** původ informace – musí jít dohledat
- **Podpořit** naši argumentaci (tzv. argumentace autoritou)
- **Prokázat** znalost problematiky/témat

Odkazovat či neodkazovat?

- Odkazujeme na vše, co nepochází z naší hlavy, i když...
- Existují věci, na které odkazovat nemusíme:
- **Obecně známá fakta** nebo **informace, které lze u cílové skupiny očekávat** (základní znalosti daného oboru)
- Závěrečná práce by neměla být pouze kvalitním shrnutím literatury

Příklad:

- Mt. Everest je nejvyšší hora na světě a měří 8848m.
- Nejnovější měření prokázala, že Mt. Everest roste a jeho současná výška nyní činí 8849m.

Citovat nebo parafrázovat?

- Odkázat na zdroj můžeme pomocí **citace** nebo **parafráze**

- **Přímá citace:** doslovný přepis cizího textu, **vždy v uvozovkách/kurzíva**

- **Parafráze:** vlastními slovy shrneme cizí text nebo myšlenku, nebo text přeformulujeme do vlastního stylu, ale nesmíme měnit význam originálu

At' už text parafrázujeme nebo citujeme, **na zdroj musíme odkázat vždy!**

Kdy je lepší parafrázovat?

- Parafráze se hodí zejména, je-li text pro naše použití zbytečně dlouhý a **stačí nám sumarizovat podstatnou myšlenku**
- Příklad: prvních 12 stran příručky pro sestry se zabývá jen různými typy větrání a tepla v místnosti – tzn. Nightingaleová upozorňuje na důležitost větrání

NOTES ON NURSING

What it is, and what it is not

BY
FLORENCE NIGHTINGALE

New York
D. Appleton and Company
1860

Florence Nightingale [obrázek]. In: *Encyclopædia Britannica* [online]. [2017-10-19] Dostupné z <http://academic.eb.com/levels/collegiate/assembly/view/88537>

Citace a bibliografický záznam

- **Citace v textu** (= odkaz, angl. Citation) lokalizuje umístění textu v dokumentu

„Mám určitě pravdu, hluboce jsem se nad vším zamyslela a je to jasné, všechny nás postřílí Terminátoři“ (Tvrdá, 2016, str. 150)

- **Bibliografický záznam** (angl. Reference) identifikuje dokument, v seznamu literatury, nebo pod čarou

TVRDÁ, Pavlína, 2015. *Roboti zaberou naše byty a chleba si pomažou Apetity*. Praha: Karolinum. ISBN 978-40-7328-068-2.

Citační metoda: autor-datum (ČSN ISO 690)

Příklad citace a parafráze v textu:

Tvrdá (2015, str. 20) ve své knize tvrdí, že roboti jednou určitě ovládnou zemi a předkládá pro to množství důkazů, které si vycucala z prstu. Drtivá většina vědců, kteří jsou chytřejší než ona a mají prokazatelné vzdělání nejen v oblasti robotiky, však tuto možnost zcela vylučuje (Hawking, 2008).

Ve své nejnovější publikaci však Tvrdá (2016, str. 150) stále vehementně tvrdí: „Mám určitě pravdu, hluboce jsem se nad vším zamyslela a je to jasné, všechny nás postřílí Terminátoři“.

Seznam literatury:

HAWKING, Stephen, 2015. *Někteří lidé by prostě neměli publikovat*. Oxford: Oxford University Press. ISBN 944-10-7728-128-2.

TVRDÁ, Pavlína, 2015. *Roboti zaberou naše byty a chleba si pomažou apetity*. Praha: Karolinum. ISBN 978-40-7328-068-2.

TVRDÁ, Pavlína, 2016. *Já jsem to říkala*. Praha: Karolinum. ISBN 918-30-7328-078-1.

Citační styly

- Citační styl není totéž co citační metoda
- Styl a metoda musí být vždy konzistentní pro celý dokument

- [ČSN ISO 690](#)

ASIMOV, Isaac. *I, robot*. New York: Bantam Books, 2008, 224 s. Robot series. ISBN 9780553382563.

- [Chicago \(16th edition\)](#)

Asimov, Isaac. 2008. *I, Robot*. Robot Series. New York: Bantam Books.

- [IEEE](#)

I. Asimov, *I, robot*. New York: Bantam Books, 2008.

- [MLA \(7th edition\)](#)

Asimov, Isaac. *I, Robot*. New York: Bantam Books, 2008. Print. Robot Series.

- [STN ISO 690](#)

ASIMOV, Isaac. 2008. *I, robot*. New York: Bantam Books, 224 s. Robot series. ISBN 9780553382563.

Citujeme...

- **Obrázky**

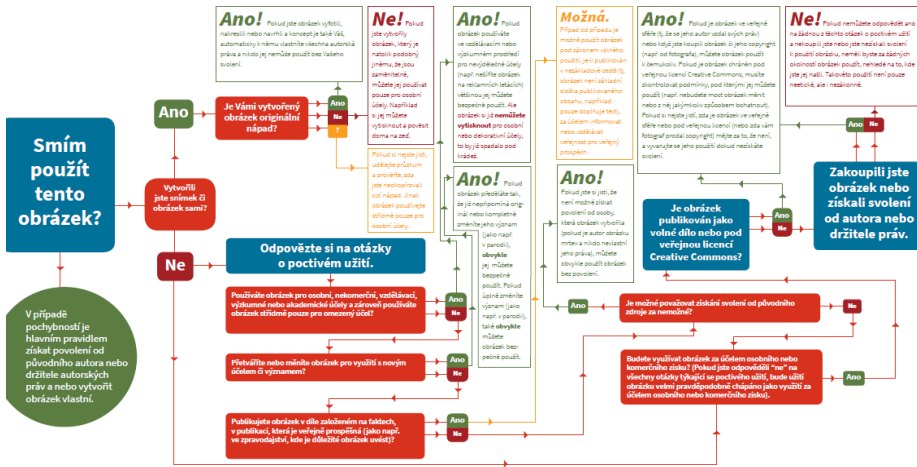
Tvůrce, rok. *Název díla* [technika].

Hokusai, Kacušika. 1830–1832. *Velká vlna u pobřeží Kanagawy* [malba].

Mohu použít tento obrázek?

Podmínky, zákony a etické zásady pro použití obrázků chráněných autorským právem.

Co když najdu obrázek na sociálních sítích nebo na webové stránce?

Protože zákony o distribuční sítníku prostřednictvím sociálních sítí jako jsou Facebook, Pinterest či blogy, mohou zůstat nejasné, je obecně přijaté, aby distribuovaný obsah, který už byl zveřejněn, mohl být nadále sdílen, protože je již dříve autor učinil veřejným. To je důvod, proč narážte na originální snímky v blocích a mediích, i když publikující osoba není autorem a nemá povolení.

Nicméně velmi záleží na tom, jak je se snímkem nakládáno, je neetické zveřejňovat obrázky, které autor neměl v úmyslu zveřejnit. Je také forma plagiátorství, když zveřejníte na internetu fotografii něčeho jiného, aniž byste uvedli jeho jméno (je dobrým zvykem bez zdrojů fotografií uvést i odkaz na její původ).

Věnujte pozornost zásadám poctivého užití a souvisejícím otázkám (lévo), vždy když uvádíte o pozici obrázku, který jste našli na internetu. Buďte opatrní, když používáte cizí obrázky, ať už pro účely osobní, komerční nebo pro formální prezentace, aniž byste k tomu měli povolení.

Autorská práva (Copyright)
Ochrana jak přímého vytvoření jak obrázků či děl před kopírováním a zveřejňováním bez opověření. Každému autorovi je po vytvoření obrázku okamžitě přiznáno autorské právo.

Poctivé užití (fair use)
Právo používat kopírování obrázků, pokud jsou obrázky používány za účelem vzdělávání, výzkumu, osobního použití nebo pokud obrázek přispívá k veřejnému dobru.

Veřejné licence Creative Commons
Omezení autorských práv, které umožňuje sdílení díla a jasně je vyznačit. Podmínky užití jsou vymezovány zkratkami či symboly. Např. uvede autora, zachováte zdroj, nekomerční nebo jiná kombinace účelů. Více na www.creativecommons.cz.

Volné dílo (Public Domain)
Obrázky, které nemají omezení autorským právy buď proto, že se autor těchto práv dobrovolně vzdal, nebo už neplatí a současně autorská práva nikdo neuděluje.

Citujeme...

Filmy

Název filmu, rok uvedení v zemi produkce [typ nosiče / média].
Režie. Země produkce.

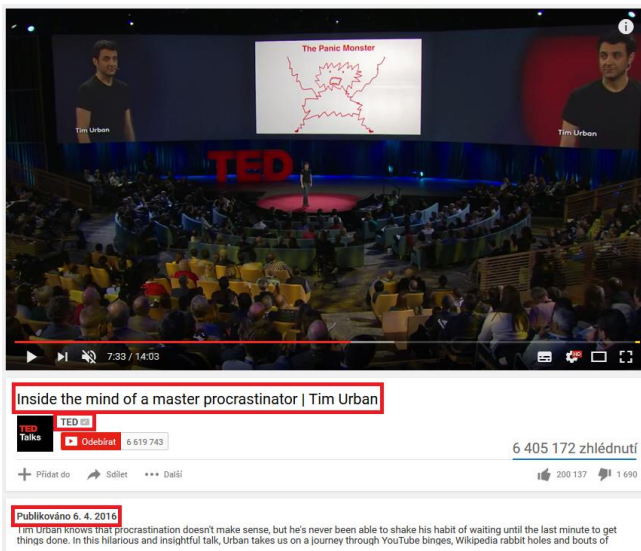

Star Wars: Epizoda IV - Nová naděje, 1977 [film]. George Lucas. USA.

Citujeme...

- YouTube video

Username, 2013, *Název videa*, YouTube video. Dostupné z: [URL](#). [Datum citování].

TED Talks, 2016, *Inside the mind of a master procrastinator | Tim Urban*, YouTube video. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=arj7oStGLkU>. [2017-03-22].

Plagiátorství

Převzato z: Masarykova univerzita. Úřední deska. *Plagiátorství*. [online]. © 2017 [cit.2017-10-18]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/o-univerzite/uredni-deska/plagiatorstvi>

- „úmyslné kopírování cizího textu a jeho vydávání za vlastní, nedbalé nebo nepřesné citování použité literatury, opomenutí citace (byť neúmyslné) některého využitého zdroje.“
- Specializovaný software – porovnání textu s obsahem na internetu
 - odevzdej.cz
 - Google + uvozovky ""

Slavní plagiátoři

- **Melania Trump** – manželka prezidenta USA, projev na sjezdu Republikánské strany v červenci 2016 obsahoval celé pasáže z projevu Michelle Obama z roku 2008 → Donald Trump zvolen prezidentem USA

11 Hilarious Melania Trump RNC Speech Memes (Photos). In: *The Wrap* [online]. [Cit 6.9.2016]. Dostupné z: <http://www.thewrap.com/11-hilarious-melania-trump-rnc-speech-memes-photos/>.

Melania Trump

RNC speech | July 18, 2016

From a young age, my parents impressed on me the values that you work hard for what you want in life, that your word is your bond and you do what you say and keep your promise, that you treat people with respect. They taught and showed me values and morals in their daily lives. That is a lesson that I continue to pass along to our son," Trump said.

And we need to pass those lessons on to the many generations to follow. Because we want our children in this nation to know that the only limit to your achievements is the strength of your dreams and your willingness to work for them."

Michelle Obama

DNC speech | August 25, 2008

And Barack and I were raised with so many of the same values: that you work hard for what you want in life; that your word is your bond and you do what you say you're going to do; that you treat people with dignity and respect, even if you don't know them, and even if you don't agree with them.

And Barack and I set out to build lives guided by these values, and to pass them on to the next generation. Because we want our children -- and all children in this nation -- to know that the only limit to the height of your achievements is the reach of your dreams and your willingness to work for them."

Melania Trump slammed for stealing from Michelle Obama's speech. *Atlanta Daily World* [online]. 19. červenec 2016 [2017-04-19]. Dostupné z: <https://atlantadailyworld.com/2016/07/19/melania-trump-slammed-for-stealing-from-michelle-obamas-speech/>

- K odhalení plagiátorství existují speciální programy, nedělejte stejnou chybu jako Melania

Slavní plagiátoři

- **Zygmunt Bauman** – polsko-britský sociolog známý díky pojmu „tekutá modernita“
- V roce 2014 odhaleno, že v knize *Does the Richness of the Few Benefit Us All?* kopíroval hesla z Wikipedie, neuváděl zdroje a dopustil se tzv. **auto-plagiátorství**

Zygmunt Bauman. In: *Wikipedia, the free encyclopedia* [online]. [19.11.2017]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Bauman#cite_note-6

Citační manažery

- Nástroje pro generování a správu citací

 citace PRO

 zotero

 ENDNOTE

 MENDELEY

[CitacePRO](https://www.citacepro.cz/)

 citace PRO Přihlášení

Přihlášení loginem a heslem

Zadejte svůj e-mail, případně login, pro přihlášení do Citace.com nebo Citace PRO.

E-mail (login):

Heslo:

[Registrace](#) | [Zapomenuté heslo](#)

Přihlášení pro instituce do Citace PRO

Vyberte svou instituci a přihlaste se prostřednictvím údajů Vaší instituce:

 Ceská zemědělská univerzita v Praze	 České vysoké učení technické v Praze	 Jihočeská univerzita v Českých Budějovích
 Krajská vědecká knihovna v Liberci	 Lékařská knihovna Krajské nemocnice	 Masarykova univerzita
 Masarykova veřejná knihovna Vsetín	 Městská knihovna Hodonín	 Městská knihovna Kyjov
 Moravská zemská knihovna	 NTK Národní technická knihovna	 Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí
 Ostravská univerzita v Ostravě	 Parlamentní knihovna	 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
 Technická univerzita v Liberci	 Technická univerzita vo Zvolene	 UJEP Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Citační manažery

- Z nabídky citačních stylů si můžeme vybrat.
- Pokud preferovaný styl nenajdeme můžeme ho do nabídky přidat.

Vytvořit +

Zvolte citační styl ▼
ČSN ISO 690 - autor, datum ▼

Moje složky ▼

- ▶ Všechny citace
- ▶ Primární zdroje (8)
- ▶ TEORIE (4)
- ▶ UI OBECNÉ (21)
- ▶ Koš

Pablikado ▼

- ▶ Pablikado

Zvolené citační styly

APA	✓	🗑️
ČSN ISO 690 - autor, datum	✓	🗑️
ČSN ISO 690 - poznámky pod čarou	✓	🗑️
Harvard	✓	🗑️
Chicago (16th edition)	✓	🗑️
MLA (7th edition)	✓	🗑️

Přidat styl ←

Citační manažery

Vytvořit +

Zvolte citační styl ▼
ČSN ISO 690 - autor, datum ▼

Moje složky ▼

- ▶ Všechny citace
- ▶ **Primární zdroje (8)**
- ▶ TEORIE (4)
- ▶ UI OBECNÉ (21)
- ▶ Koš

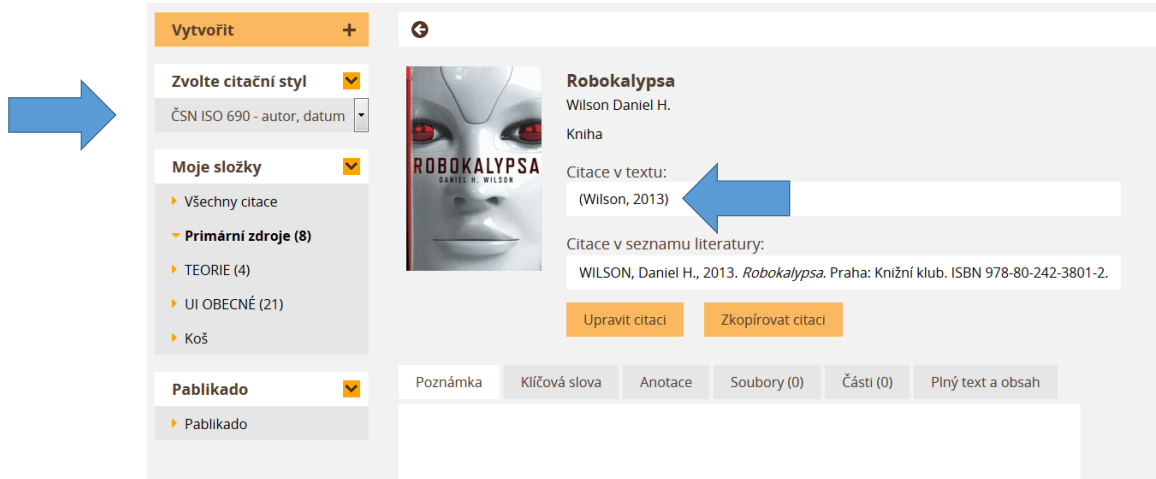
Pablikado ▼

- ▶ Pablikado

Všechny citace ▶ Primární zdroje

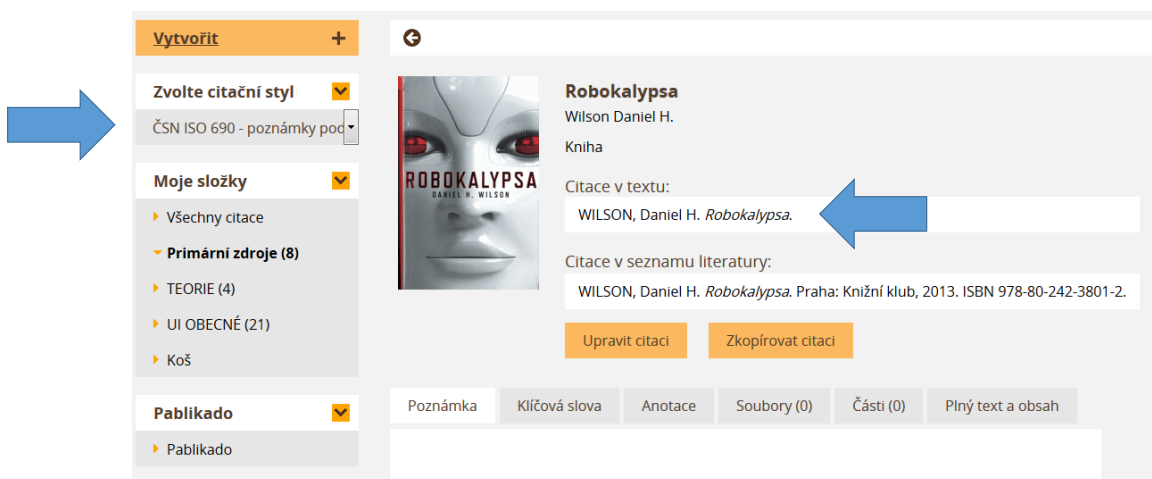
Název / Autoři	Druh	Rok
Blade Runner: sní androidi o elektrických ovečkách? Dick Philip K.	Knih	2004
Zpěv drozda Tevis Walter S.	Knih	2008
Superhračky vydrží celé léto Aldiss Brian Wilson	Knih	2001
Frankenstein Shelley Mary Wollstonecraft	Knih	2008
Stepfordské paničky Levin Ira	Knih	2010
Robokalypsa Wilson Daniel H.	Knih	2013
Tik-tok Sladek John	Knih	1983
I, robot Asimov Isaac	Knih	2008

Citační manažery

The screenshot shows a citation manager interface. On the left, there is a sidebar with a 'Vytvořit' button and a 'Zvolte citační styl' dropdown menu set to 'ČSN ISO 690 - autor, datum'. Below this is a 'Moje složky' section with a list of folders: 'Všechny citace', 'Primární zdroje (8)', 'TEORIE (4)', 'UI OBECNÉ (21)', and 'Koš'. At the bottom of the sidebar is a 'Pablikado' section with a 'Pablikado' folder. The main area displays a citation for 'Robokalypsa' by Wilson Daniel H. The citation is shown in two formats: 'Citace v textu: (Wilson, 2013)' and 'Citace v seznamu literatury: WILSON, Daniel H., 2013. *Robokalypsa*. Praha: Knižní klub. ISBN 978-80-242-3801-2.' There are buttons for 'Upravit citaci' and 'Zkopírovat citaci'. At the bottom, there are tabs for 'Poznámka', 'Klíčová slova', 'Anotace', 'Soubory (0)', 'Části (0)', and 'Plný text a obsah'. A blue arrow points to the 'Zvolte citační styl' dropdown, and another blue arrow points to the 'Citace v textu' field.

Citační manažery

The screenshot shows a citation manager interface. On the left, there is a sidebar with a 'Vytvořit' button and a 'Zvolte citační styl' dropdown menu set to 'ČSN ISO 690 - poznámky pod'. Below this is a 'Moje složky' section with a list of folders: 'Všechny citace', 'Primární zdroje (8)', 'TEORIE (4)', 'UI OBECNÉ (21)', and 'Koš'. At the bottom of the sidebar is a 'Pablikado' section with a 'Pablikado' folder. The main area displays a citation for 'Robokalypsa' by Wilson Daniel H. The citation is shown in two formats: 'Citace v textu: WILSON, Daniel H. *Robokalypsa*.' and 'Citace v seznamu literatury: WILSON, Daniel H. *Robokalypsa*. Praha: Knižní klub, 2013. ISBN 978-80-242-3801-2.' There are buttons for 'Upravit citaci' and 'Zkopírovat citaci'. At the bottom, there are tabs for 'Poznámka', 'Klíčová slova', 'Anotace', 'Soubory (0)', 'Části (0)', and 'Plný text a obsah'. A blue arrow points to the 'Zvolte citační styl' dropdown, and another blue arrow points to the 'Citace v textu' field.

Citační manažery

Generátory citací nejsou neomylné, na místě je kontrola!

ALDISS, Brian Wilson, 2001. *Superhračky vydrží celé léto*. Vyd.1. Přeložil Michal PROKOP. Praha: Knižní klub. ISBN 80-242-0710-9.

ASIMOV, Isaac, 2008. *I, robot*. Ilustrace Stephen Youll. New York: Bantam Books, 224 s. Robot series. ISBN 9780553382563.

DICK, Philip K., 2004. *Blade Runner: sní and elektrických ovečkách?*. Praha: Argo. ISBN 80-7203-632-7.

LEVIN, Ira, 2010. *Stepfordské paničky*. Vyd. 6., V Knižním klubu 2. Přeložil Zora WOLFOVÁ. V Praze: Knižní klub. ISBN 978-80-242-2795-5.

SHELLEY, Mary Wollstonecraft, 2008. *Frankenstein*. V Praze: XYZ. ISBN 978-80-7388-068-2.

SLADEK, John, 1983. *Tik-tok*. London: Gollancz. ISBN 057503

TEVIS, Walter S., 2008. *Zpěv drozda*. Přeložil Miroslav JINDRA. Plzeň: Mladá fronta. Mistrovská díla SF. ISBN 978-80-7193-261-1.

WILSON, Daniel H., 2013. *Robokalypsa*. Praha: Knižní klub. ISBN 978-80-242-3801-2.

Další zdroje informací

- Online podpora – [Citování](#)
- Interpretace normy [ČSN ISO 690](#)
- Knihovna ČVUT – [Jak citovat](#)

- NTK – [dotazy](#)
 - [individuální konzultace](#)
 - [konzultace na počkání](#)

(Citování - pondělí 16:00 -17:00)

- KRČÁL, Martin a Zuzana Teplíková. [Naučte \(se\) citovat](#). Blansko: Citace.com, 2014. ISBN 978-80-260-6074-1.

Diskuze